

MALO OSTRVO

Na malom ostrvu, gde nema otrovnih trava
I divljih životinja, a ima mleka i izvora
Čiji žubor oponaša slavu, u kamenoj kući
Prenesenoj iz romana u kojima pisci slave
Religiju i vernost, obilje i darove prirode,
Mogli bismo živeti; zahvalni blagu jezika
Sakupljati reči i slike kao uspomene
I ređati vatre u kaminu i ispod svojih srca.

Tumarati kroz tresetišta, detelinu i vres,
U prozračnim gajevima ići od senke do senke,
Od tihog sećanja ka tišem, od pouka istorije
Do izazova što pritiskaju i more svaki narod;
Ne samo ovaj kome pripadamo, premda izgleda
Da su olovne tvoje i moje nevolje, veće i teže
Od tuge usvojene u poeziji i životima omiljenih
Pesnika, u jezicima prisnim, podatnim i novim.

I iz poezije gledati oblake dok sastavljaju strofe,
Proste distihe i tercine, katrene bez rima,
Sve do nabreklih formi, strogih u savršenosti,
Što odlaze duž bezglasne obale da izruče reči
U najveću talasavu knjigu; slušati poučan govor
I čitati reči pristigle nad naš krov da liju
Niz stakla kroz koja se vide limeni bokal, šolja čaja,
Vedrica za mleko, sat na zidu i tvoja pokretna pregača.

Vidi se ogromno nebo i kad magla puze kao ris,
Kad prozirna je svaka namera i svaki pokret
Usmeren ka životu što bio je ostrvo u okeanu
Nesaznatljivog i onda kad bejasmo tek gole hridi.
Spokojni i mirni gledamo vlažno meko krzno
I čitamo reči u davnom strahu što uporno prilazi,
I smejemo se, ali ne ismevamo prošlost,
Jer samo je takva mogla biti: ostrvo i stenje.

Ujutru, išli bismo kroz travu da gledamo ptice
U gnezdima na litici što nestaje u poglavljima
Velike knjige i sričemo brigu za ptiće, da učimo,
Iako izgleda da nijedno nas znanje nije mimoišlo.
Naš će mladunac imati i dobar vetar i stare jezike
U jedru skrojenom našom dušom. A litica od prvog trenu
Nestaje i poglavlja se nižu; ničeg novog nema na svetu,
I udar talasa je prislan, uvek isti, samo sluh nije.

Išli bismo ka šumi i slušali huk vetra u umu,
I huk predanja, čuvši nebrojeno puta zvonke
Stihove pesnika koji su slavili i tlo i travu
I istoriju i brižnost; učili smo od njih i kako
Slušati i šta videti, ali nismo kako voleti.
Ne uči se kako voleti, samo se voli, voli, voli.
Svako ostrvo koje smo bili i ono jedino koje smo
Zauvek i zauvek ćemo biti poezija, sami s njom.

I žurili bismo u zaton na brodicu, da uzmemo
Šibice, so, hartiju, mastilo, i burad crnog piva
I rakiju, da imamo kad nam dođu Edna ili Kits,
Hini ili Jejts, na primer, da uz svetlost sveće
I usoljenu ribu pričamo svako o svojoj soli,
O podzemnim silama i oknima jezika iz kojih
Vadimo svako svoje blago i čežnju. I ne pominjemo
Otimače, hulje i noževe u rukama što se krste.

Eh, za svakog gosta našlo bi se hleba i soli.
I sira u čabrici. I čajeva od bilja izraslog
Na padini melanholije, i ljutih pića od žita
Koje smo izmislili i okrenuli k njemu naše kiše,
Naša sunca da ga greju; na samom kraju, zri u bačvi
Pretvoreno u lepljivi šapat koji draži čula
I štiti kao što brinu za nas vernost i prisnost
Nastale u preobraženju lepih naših običnosti.

Mogli bismo živeti na malom našem ostrvu,
Uvećavati senzacije u igri mora, svetla i mira
U stidljivim svanućima ili uveče kad izgleda
Da ničeg sem igre nema u svemiru; ničega, samo
Beskrajne zagledanosti u svilu, u najlepšu
Zastarelost naših poimanja. A more ionako
Uvek čuti, i nema kome da otkrije šta vidi, čuje.
Samo nadimanje grudi, kao da prvi put dišemo.

I setili bismo se svega što je hujalo i besno
Opkrajalo naše obale i ucrtalo svaku uvalu, stenu.
Svako stablo, izvor na ogromnu i strašnu mapu
Sveta koji zazire od svake određenosti i od svake
Bezgraničnosti i ne mari ko je kartograf;
Sećanje nam neće doneti žal za neuzvraćenim.
Pokloniće nam boje; čisto i podatno platno
Koje nas sklanja, odvaja od svesti da smo pokradeni.

Ipak: strašna je jama na čijem dnu naziremo skelete
Onog što smo imali ili znali da je naše, da pripada
Duši i donosi mir, blagost, punoću. Onog što bi urvinu
Prošlosti obasjalo i znali bismo da postojimo.
Postojimo, čim smo preživeli među granicama,
Menjajući ono što je *sada*, i žurimo na obalu, u šumu,
Da unesemo u duše svaki znak, zrnice, kap javorovog soka,
I imenujemo sanjane epizode sa ove strane svile.

Evo još jedne: kroz cveće kasnog leta svaki čas
Prolaze stihovi o istoriji i vrata u misao narode,
Plemena, porodice, opljačkane brodolomce koji su
Išli kao mi i ostavljali tragove u kamenu, u mulju:
Svetilište na bregu, sa okruglom pločom i totemima
Okolo nje, što bilo je i bolnica i čekaonica; grivne
I ukosnice, minđuše i narukvice, ogrlice i češljeve
Od metala koji je znao da biće poezija i bio pitom.

Eno te: čitaš i pretrajalom divljenju dodaješ svoje
Da bi bilo otpornije. I ko zna od kojih ćemo bolesti
Oboleti i naći lek, jer bolesno je doba i patnja je otporna
I način življenja koštao nas je. Ne, ne o tome, ali možda
O istoriji bolesti okačenoj na krevetu bolesnika
Prikopčanog na aparate. Možda o njoj, dok čekamo i znamo
Šta čekamo. Ukratko, rušeni su hramovi, u ime naroda
Srvnjeni i još ima eksploziva; čekamo tišinu.

I svaki čas, zagledana u toteme i u grivne, kao u najdraže
Svoje delo, s ljubavlju koja prelazi iz sjaja dolina i uvala
U ljubičasti lak brežuljaka, govoriš da ima Boga, da ga ima
Gde god misao seže i da svaka vlat to zna i raste zbog njega
I povija se zbog njega i da svaka bluna zna sve o njemu,
Zahvalna i za muku i strah i za svako jaje ostavljeno
U gnezdu na litici; vetar zna da zaurla glasom islednika,
I da učuti i ne dira milost nad predelom. Svako zna.

Svako zna, samo se poneko pretvara da mu je svejedno,
A taj što se pretvara pretvori u ništa sve čega se
Dotakne, a namah poželi sav svet. Neka mu donji svet,
Kažeš, a na tvom dlanu minduše, ukrašene radom uma
Što nije stuknuo pred silom nego je slavio lepotu.
I naši gosti slave u stihovima koje govorimo jedno
Drugom; spravljáš čaj od mirisnih latica i strpljenja,
I narasta hleb za pridošlice; rastu njihove pesme.

Vraćamo iz dubina beskrajne rituale branja i sadnje,
Pravljenja maslaca, slavljenja pobeda u sukobima mržnje
I praštanja, zamišljamo život u legendama nastalim
U danima magle i kiša što i u nama sipe; u danima kad su
Ognjište i kotao pun ovsene kaše nad njim bili više
Od sna. Stizali su i zeleni patuljci i monasi, i vitezovi
Sa draganama ruku punih melema, da oližu tanjire i zaprete
Osvajačima: biće još epova i saga, ako se usudite dalje.

Najlepše figure jezika uzdižu se duž obale kao gore
Obrasle šafranom i potocima punim riba, a duboko nebo,
Čisto kao koža devojaka kad trče za bojama i glasovima,
Bdi nad njima i daje blaga uputstva vetru da nađe svoj put.
Ako do nas i stigne nadmena oluja, drugačija od svih koje su
Parale nebo i flertovale sa plemenima željnim tuđe
Istorije, popećemo se na vrh, gde su poređenja otpornija
Od gubica napujdanih da rastrgnu naše figure: unutrašnji mir.

Mir, bulka u spokoju ječma, fazan u lišću, ispod rubina
Na granama drena, ili srna, stala u oprez hrastove senke.
Mir, uprkos vazduhu spuštenom sa pustih padina ekrana,
Sa govornica izraslih na kosinama uma; disali smo čeznući
U svojim sobama, u knjigama. Na ledenoj visoravni sabrane su
Slike pustoši i bludnje; ne mogu nestati, ali neće ni sići
Niz brda i devet gora, voda ih ne može povući u niziju
Gde ljudi rede bašte i svako ima svoju srnu, žunu, bulku.

Mir, na obali prekrivenoj peskom iz svih satova sveta,
I svako je vreme ovde, svako doba i sva zlostavljanja:
Imamo obilje praška za posipanje rana, a kad rane unutra
Zarastu, naša će koža biti nova, sa malenim ostrvima
Mladeža, tek da prsti imaju kuda, u igru; ovce prolaze
Između busenova, piju iz tvoje šake i u torbu spuštaju
Pramenje. Bože, svako si zrnce, mladež, svaka vlas vune
I svet je mekan i topao kao kolač od borovnice, kao vreme.

I narasta naša tišina, izbrazdana litica nad kojom
Krila prave ornamente; ta peščana obala sva od pene
I sećanja na govor školjki i riba. Raste, sve dok kroz
Prozore dopiru zrake čežnjive zvezde, a onda slušamo
Govor visina i svi naši gosti budu s nama za stolom,
Sve naše iskustvo, pokušaji premošćenja i prelaska
Na stranu na kojoj smo naslutili dobrotu izmaklu ponoru.
I misao se kao uže proteže u neznanu lepotu, moć.

U jednom času život postane privikavanje, potom
Ne pristajemo ni na šta; u korenu privikavanja je mir
Za kojim se vapi, u njegovoj granatoj krošnji vera
Da ćemo sresti još nekog, nešto, nepoznati predeo
I poznati svoje aksiome u govoru trpeljivih stranaca,
Milosrdnih stvari, jurodivih čuvika, pre nego što nebo
Prepozna svu naivnost i naš nehaj, s njim i tvoju ljupkost
Što je, i kad ne pristaješ, plavičasti pervaz oko obala.

I posle žurimo da dočekamo brodicu što kroji
Namreškane svile. Pod svilom su planine i doline, klanci
I grebeni, sela i gradovi, države stvorene praskom
I oblikovane ćutanjem, i dole ima brodova i plave plovidbe
U snu, i aviona koji lete u neistražene krajeve, a krajevi se
Uvek opiru i uvek je početak, kao kad dospeju iz prestonice
Bure piva, knjige i vodiči kroz svetove koje smo imali
A nismo znali da su naši, jer uvek se bližilo ledeno brdo.

Pričamo s kapetanom i sa vidrama što pletu se
U stopala i lokvanje i posvuda sevu žute latice,
Jer mirišu Ulica Kevendiš, smeh sa pramca, dobrodušnost.
I nigde žurbe, samo talas strpljivo odlazi i dolazi
I zastaje u daljini što kao školjka sklapa se oko nužnosti
I postaje beskraj u kome poznaćemo i ovu sliku: smeh i blagost
I razum na mestu koje je razum sam. Vidre traže igru i igru
Dolazi, kao otopljeni breg, kao pena na rub krigle. Živeli.

Živimo, a mogli bismo živeti na našem ostrvu, poneti slike
I beležnice u penu i stati pred buktinje bilja, i pred jezu,
U gorkom sećanju na goli, rasporeni kraj milenijuma.
Ali ne bežati, samo beleške preobraziti u pesme nadnete
Nad truleži i mirisima što prže kožu, a meso upija bol
I bol ostaje u strofama. I reći: možda smo mogli još nešto
Da učinimo i budemo veći od saosećanja, veći za shvatanje
Da osveta čoveka pretvori u opsenu i ništa, a narod u stid.

Možda smo mogli, ali nikada nećemo znati da li je moguće
Savladati otpor suza i planuti kao rastinje u jesen kad i ptice
I anđeli sleću i uzleću, a nebo nema kontrolni toranj; takav je
Tron i nužan poeziji, legendi, predanju. I svuda plamti rastinje,
A mi nismo nikada rekli ni da nas boli kad neko zabode reči
Kao trnje, kao koplja, kao strele, u naš sjaj, nikada, a mogli smo
Da uzvratimo kao što litica uzvraća vodi, lomi je, razbija,
I vraća tamo gde nema kraja, a uvek kraj je. Možda smo mogli.

Mogli bismo živeti na malom ostrvu, pisati, juriti kroz rosu
Da vidimo zečeve od kojih su učili pisci i zečeve što su
Kao ljudi, strašljivi i hrabri, i dobri i zli, u meri koju je
Uspostavio onaj na koga sve liči. I dabrovi na jezercetu,
I jasen oboren da bude most, potom i kuća kad mladi
Zatraže dom od roditelja. Učimo i imamo ključ od kuće
Što nastaje na mestu koje nismo izabrali, nego je ono nas,
A naš mladunac sledi naše korake i gradi sebi gnezdo.

Bežali smo od mržnje, od oštih kljunova i kandži, od zaseda
I minskih livada i snova, od straha pred poznatim, umnoženog
U mitskim objašnjenjima porekla i seoba; a izgledalo je
Kao da šetamo pored izloga u toplim večerima; pričali smo
Samo o detetu u tvom stomaku. I sada samo o njemu, i njegovim
Šetnjama kroz knjige dospеле iz doba kad pobjegli su najbolji
U duge rečenice. On neće bežati, samo će pisati i sunce će
Uplitati zrake u tanane rečenice, u jedan jedini rasplet.

Dočekaćemo jesen, svu od zlatnih listića i njihovog šušnja
Pod bosim stopalima, u našoj kući, tihu i nenametljivu, jesen
Od kapljica rasutih po čistoj koži ispod koje se stresaju ptići.
I ostaju na litici dok ne grane novi zrak; ostaćemo u svojim srcima
A nijanse će primiti u sebe novi tok, i biti krznute dahom mirne
Životinje što spava i biće u snu i kad je preneto svojim dolaskom,
Hodom kroz zlato i kapljice, a očekivanja i nade, zebnje i milosti,
Biće u lišću najlepší ram za sliku, i u beskraju uvek našu.

Ništa ne nestaje, i ništa se uvek preobrazi u nešto, a kako neće
Raskoš koju imaćemo, koju imamo, kako neće naš san što brine
O malim snovima i brani da ih povuče vrtlog u sudaru naše reke
I ogromne vode što potiskuje obale, rubi drveće, ne mari za bol.
Nego nadire u talasu plime voljna da preuzme snove i od njih ojača.
Ali najveći naš san zna kako da sačuva i sebe i svoje male snove
I odoli pred poslednjim udarom i naše ostrvo biće samo naše
I kad mirni, radoznale latice različka, usnimo pod granama ive.

Naši konjići pasu među totemima u rumeni punoj ševa, utve klize
Niz smaragdni zastor reke što uplela je vrutke na bregovima
I ne žuri, sanjari, priča s pticama o nedalekoj svili; to znamo.
I sve na svetu želi kuću, kao našu, jednako toplu, ušuškano
U jeziku što bio je i ostao naš, a mi, njegova deca, ne tražimo
Ništa i svi naši gosti znaju šta imamo i ne žele drugu okrepu.
A onaj koji bdi, zna zašto bdi i zna šta su pramenovi nad krovom,
I nad nijansama zelene, jasne kao da je prvi dan otkad nas nema.

Nećemo znati koliko je fotografija ostalo, koliko blaga;
Ti sa Okeanom palim u misao, na vlasi, voda u igri sa tvojim
Stopalima, puteljak što se pruža pred nama i isteže kao nit meda
Nad šoljom čaja. Koliko snimaka stvorenih i upamćenih u traganju
Za nečim čega nema u belini na kojoj smo beležili, pamtili.
I još neko zna za ovo more, obilje, i neka fotografije zauvek budu
Njegove kao dokaz da mogli smo opstati samo tamo gde smo i bili:
U snu što se kao nit spušta i nema kraja beleženju, pamćenju.